

Andromeda'nın Sakin Görünümü Aldatıcıymış

Spitzer Kızılaltı Uzay Teleskopu'yla yapılan gözlemler, Samanyolu'nun 2 milyon ışık yılı uzaklıktaki dev komşusu Andromeda'nın da dingin görünümünün altında son derece hareketli bir yaşam sürdüğünü ortaya koydu. Spitzer'in sıcaklığa duyarlı çok bantlı görüntüleyici fotometresi, gökadanın dış kısımlarında çok soğuk toz zerreciklerden, yıldız oluşturan sarmal kollardaki daha sıcak tozu ve dev kütleli bir karadeliğin bulunduğu düşünülen merkezi topaktaki

çok daha sıcak tozu algılıyor ve bunlarla gökadanın şimdiye kadar belirlenememiş ayrıntılarını ortaya koyuyor. Yeni resimde, uzamış bir çubuk merkezden çıkan sarmal kollar ayrıntılı biçimde görülebiliyor. İki büyük sarmal koldan ayrı, merkezden bir miktar kaymış ve hızlı bir yıldız oluşturma süreci yaşayan geniş bir halka dikkati çekiyor. En ilginç, halkanın bir noktada kırılmış olması. Bu da andromeda'nın düzleminin hemen üzerinde bulunan M32

uydu gökadanın, çok kısa süre önce Andromeda'yı delip geçtiğini gösteriyor. Dev gökadanın düzleminde geçişi sırasında suya taş atıldığında oluşan ilk dalga gibi kenarları yüksek bir delik bırakan M32, aynı zamanda halkadaki gaz bulutlarını da dalgalandırmış ve bunların birbirinin içine geçerek yeni bir yıldız oluşum süreci başlatmış görünüyor.

NASA Basın Bülteni, 14 Ekim 2005

Plüton'un Yeni Uyduları

Hubble Uzay Teleskopu'yla Plüton'un çevresini gözleyen bir gökbilim ekibi, Güneş Sistemi'nin bu tartışmalı gezegeninin çevresinde iki yeni uydu keşfetti. Plüton, Neptün'ün yörüngesi dışında buzlu cisimlerden oluşan Kuiper Kuşağı adlı bir

disk içinde bulunduğundan, bazı gökbilimciler onun da gezegen statüsünden çıkartılıp "Kuiper Kuşağı Cisimleri" sınıfına katılması gerektiğini savunuyorlar. Nedeni, Güneş'ten yaklaşık 6 milyar km uzaklıktaki Plüton'un, Kuiper Kuşağı içinde dolanması. 1978'de keşfedilen Charon'un, kendisi 1930'da keşfedilen Plüton'un tek uydusu

olduğu sanılmaktaydı. Hubble'in bulduğu küçük uydularsa, Plüton'u bir dördü sistem haline getiriyor ve Kuiper Kuşağı'nda başka çoklu sistemler bulunabileceğini de gösteriyor. Bu yıl içinde keşfedilen ve Plüton'un 1,5 katı olması gerektiği hesaplanan 2003 UB₃₁₃ ya da kısaca Xena (Zeyna) diye adlandırılan "10 gezegen" in de bir uydusu olduğu belirlenmiş bulunuyor. Plüton'un geçici olarak S/2005 P1 ve S/2005 P2 adı verilen yeni uydularının, "gezegen"den 44.000 ve 53.000 km uzaklıkta dolandıkları belirlendi. Çaplarının 32 km ve 70 km olduğu düşünülüyor. Charon'un çapıysa 1200 km. Yeni uyduların Plüton'dan yaklaşık 5000 kat daha soluk oldukları belirtiliyor. Gökbilimciler, yeni uyduların, Güneş'in oluşma evresinde Plüton'a çarpan başka bir Kuiper Kuşağı cisminin parçaları olduğunu düşünüyorlar. Charon'una bu büyük çarpışmadan kaynaklandığı düşünülüyor.

NASA Basın Bülteni, 31 Ekim 2005

